ALIN MIHAI GHERMAN

LEXIC ROMÂNESC ÎN DOCUMENTE TRANSILVĂNENE. SOCOTELILE ORAŞELOR BRAŞOV ŞI SIBIU*

Documentele şi manuscrisele transilvănene, deşi sunt scrise în majoritatea lor în limbile latină, maghiară şi germană, cuprind un foarte mare număr de cuvinte româneşti, care încă nu au fost exploatate de cercetarea noastră lexicografică. Cuvinte din limba română au fost folosite în aceste documente pentru a denumi obiecte şi noţiuni pentru care scribul nu avea un echivalent în limba în care era redactat textul; o şi mai bogată serie de antroponime şi toponime româneşti au intrat masiv în aceste documente; dar, în subsidiar, nu putem ignora existenţa formelor bilingvismului, tipice pentru zonele multietnice.

Socotelile economice şi mai ales registrele de taxe ale cetăţilor pentru cei care importau sau exportau marfă oferă o asemenea sursă de o bogăţie remarcabilă. Cele ale Sibiului[1], publicate de un eminent specialist în istoria medievală, Harald Zimmermann, şi cele ale Braşovului[2], ediate de un grup de entuziaşti sfătuiţi de acelaşi Harald Zimmermann, oferă un material românesc de excepţie.

Lexicul comun românesc este introdus uneori cu specificaţia „valachice" sau „flachice", de cele mai multe ori fără nicio specificaţie, iar uneori chiar sub formă latinizată sau germanizată în terminologia curentă a documentului. Şi mai bogate sunt numele de persoană sau toponimele pe care le-a înregistrat scribul în momentul notării impozitelor sau diverselor cheltuieli, începând de la înalţi dregători din Moldova sau Ţara Românească până la persoane umile venite să-şi vândă marfa. Un loc special în aceste socoteli îl ocupă populaţia românească din cartierul Şcheilor Braşovului (numit în documentele latine şi germane ale epocii Bulgaria), care, având probabil un statut special al impunerii, apar cu menţiunea „Bulgarus" pe lângă numele persoanei în cauză.

Pentru interpretarea fonetismului textelor, trebuie să ne imaginăm scribul care stătea la poarta cetăţii, înregistrând nume şi mărfuri. Iar numele de persoană

---

* Fragment dintr-un volum în pregătire, cuprinzând lexic românesc din documente transilvănene din prima jumătate a secolului al XVI-lea.

[1] *Quellen zur Geschichte Siebenbürgens*. Erster Band: *Rechnungen aus den Archiv der Stadt Hermannstadt (1330-1516*), Hermannstadt, 1880. În cadrul textului nostru titlul va fi prescurtat Q.H. I.

[2] *Quellen zur Geschichte der Stadt Kronstadt*. Erster Band: *Rechnungen aus dem Archiv der Stadt Kronstadt* (1503-1526); zweiter Band (1526-1540); dritter Band (1541-1550 – cu anexe pentru anii 1475-1500 şi 1550-1575), Kronstadt, 1886-1896. Titlul va fi prescurtat în studiul nostru Q.K. I-III.

DACOROMANIA, serie nouă, XIII, 2008, nr. 1, Cluj-Napoca, p. 57-74

BDD-A1780 © 2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:08:14 UTC)

care sunt înregistrate astfel sunt uneori de o diversitate remarcabilă, dând o imagine puțin ştiută asupra sistemului antroponimelor româneşti, aceeaşi persoană fiind înscrisă la intervale scurte de timp sub variante frapante ale numelui. Acelaşi lucru îl observăm şi în legătură cu toponimele, copistul înregistrând ca nume de localitate forme ca *de Labaltha* „de la baltă" sau *Dinkotsche* „dincoace" etc. Limitele de notare pe care le oferea alfabetul latin au făcut ca în special vocalismul românesc să fie notat cu destulă greutate. De aici şi aproximațiile în notare şi grafiile multiple ale unor cuvinte care conțineau sunete mai dificil de redat.

În cercetarea noastră nu am înregistrat decât numele de persoane sau toponimele care provin din lexicul comun, un inventar al tuturor numelor de persoană sau de localitate revenind unei cercetări ulterioare care (la o sumară apreciere a noastră) va schimba, nu în puține locuri fundamental, informația pe care N. Constantinescu a extras-o din documentele interne muntene şi moldoveneşti. Vom menționa atunci când avem de-a face, după ştiința noastră, cu prima atestare a cuvântului. Uneori, doar atunci când vom considera necesar, se vor da explicații asupra interpretării unor cuvinte şi chiar sugestii etimologice, fără a avea pretenția însă că soluția noastră este o etimologie propriu-zisă[3].

M

macru, a. 1500 antrop. Macra de Argesch Q.H. 277; 1529 Radul Macre Q.K. II 172, 173.

maier, s.m. 1542 allodiario vulgă maÿer Q.K. III 64. Cuvântul *maier* „locuitor de la sat" este explicat în DLR ca provenind din magh. *major*. Forma întâlnită în socotelile Braşovului reprezintă cu precizie fonetismul românesc. Prima atestare.

mal, s.n. top. 1500 Dulla de Malhoren Q.H. 271; 1500 Bade de Maluren Q.H. 277.

manci, s.m. antrop. 1499 Q.K. III 765; 1503 Mansul de Kzmpina Q.K. I 2; 1503 Mansul de Thergovistia Q.K. I 8; 1503 Mansul de Tergovistia Q.K. I 13; 1503 Mansul de Flotsch Q.K. I 17; 1503 Mansul de Vassloy Q.K. I 33; 1545 Manszul Q.K. III 287.

mare, a. antrop. 1529 Mayre de Ribnick, Mayre de Tersor, Ztan Mayre Q.K. II 174; 1530 Stan Mayre Q.K. II 217; 1530 Mayresch de Stypkoyn Q.K. II 237; 1535 Ztan Mayre Q.K. II 477.

margine, s.f. top. 1533 boyaroni ex Marzynen Q.K. II 300; 1533 Ventille de Marzynen Q.K. II 301; 1545 Baÿne de Morginen Q.K. III 294; 1545 Marzynen Q.K. III 273; 1546 Marczynen Q.K. III 351.

măgură, s.f. top. 1529 Balan de Magurele Q.K. II 172; 1542 Ztansul de Mogeren Q.K. III 185; 1542 Stanchul de Mogoren Q.K. III 188; 1542 Ztanschul de Mogerin Q.K. III 196; 1542 Ztansul de Mogeren Q.K. III 201; 1543 Ztanszul de Mogeren Q.K. III 237; 1545 Bertsche de Mogoren, Boÿne de Mogoeren Q.K. III 294; 1545 Bayda de Mogoren Q.K. III 295; 1545 Ztanszul de Mogeren Q.K. III 298.

[3] Informațiile din studiul nostru au fost folosite în edițiile a II-a şi a III-a ale TDRG, sub sigla G. Lex. Principiile de excerptare şi de interpretare a lexicului românesc sunt cele din DERS.

BDD-A1780 © 2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:08:14 UTC)

mănăstire, s.f. top. 1500 Q.H. Radul de Monestÿr Q.H. 279.

mărgărit, s.n. antrop. 1542 Q.K. III 189; 1543 Margarith de Boÿnescht, Margarith de Floyrescht, Margarith de Woÿnescht Q.K. III 236. Prima atestare.

mândru, a. antrop. 1529 Moyndre de Compolong Q.K. II 173.

medelnicer, s.m. 1533 Ztan Medentscher familiari Wlad waywodae Q.K. II 300.

merce, a. antrop. 1520 Q.K. I 277; 1520 Aylde Mertsche Q.K. I 278; 1521 Aÿlde Metse Q.K. I 363.

mic, a. antrop. 1480 Mikul, Micol, Mickul, Mikol, Micwl Q.K. III 692; 1480 Mikul terkul, Mykwl twrkwl Q.K. II 692; 1488 Mykul, Mykwl Q.K. III 730; 1491 Mikul Terkul Q.K. III 709; 1491 Mykul, Mykwl twrkul Q.K. III 719; 1500 Micol Q.H. 308; 1503 Mykol de Barlad Q.K. I 23; 1503 Micul de Myrczest Q.K. I 25; 1529 Mikul de Floytsch Q.K. II 174; 1530 Mikul de Flotsch Q.K. II 223; 1542 Mykul de Nemescht Q.K. III 193; 1542 Mycul de Pitescht Q.K. III 199; 1542 Myckul de Nemuescht, Mÿckul major de Nemuescht Q.K. III 203; 1542 Myckul de Pitescht Q.K. I 208, 210; 1542 Mÿckul de Compolong Q.K. III 213; 1543 Mÿkol de Boÿnescht, Mukol de alescht, Myckul de Nemuesct Q.K. III 236; 1543 Mÿckol, Mycul de Pitescht Q.K. III 242; 1545 Myckwl de Boÿnescht, Myckwl de Nemuest Q.K. III 297; 1545 Mÿckwl de Compolong, Mÿckul de Pitest, Myckwl de Brathÿ, Myclol de Thergovistia Q.K. III 302.

mişel, a. şi s.m. „sărman, sărac” 1480 die Mischelen, Mycheleyn, Mychylen Q.K. III 612; 1488 Dy [= die] Mychelyn Q.K. III 730; 1493 Micheleyn, Michelyn, Michlyn Q.K. III 719. În recensământul populației Braşovului din 1488, 1490 şi 1493, cu aceste nume erau denumiți cei care erau exceptați de la impozite datorită sărăciei. Prima atestare.

mohor, s.n. „piele purpurie de calitate superioară” 1536 pro uno Mohar Q.K. II 454; 1537 moher Q.K. II 527; 1537 unum mohar Q.K. II 505; 1539 mohar Q.K. III 62; 1541 einen Mohar pro fl. 1 Q.K. III 138; 1541 einem Mohar Q.K. II 188; 1543 mohar 20 Stück Q.K. III 245 1544 Mohar halb Stüch 4 Q.K. III 147; 1544 Mohar Q.K. II 245; 1544 mohar, moharr Q.K. III 248; 1545 mohur Q.K. III 305; 1546 mohar 40, mohar gantz 20 Q.K. III 367; 1546 Mohar Q.K. III 375; 1546 Mohar, Moharr Q.K. III 366 etc. În alte locuri din socotelile Braşovului apare termenul de „pelles rubrea”, echivalentul latinesc pentru „mohor”. Prima atestare.

morun, s.m. 1500 pisces [...] carpones, moron Q.H. 291; 1500 pisces [...] muron Q.H. 296.

moş, s.m. antrop. 1503 Mosch de bossow Q.K. I 7; 1503 Mosch de bussow Q.K. I 20; 1524 Mosch de Compolong Q.K. II 134; 1529 Mosch de Compolongo Q.K. II 174; 1529 Mosch de Campoelong Q.K. II 174; 1542 Muss de Labaltha Q.K. III 204; 1545 Moss de Compolong Q.K. III 297.

moţ, s.n. antrop. 1545 Thodor Motz de Dynest Q.K. III 303.

muc, s.m. antrop. 1503 Mutschesch Myhal Bulgarus Q.K. I9; 1545 Wlad Mutschest Q.K. III 299. Prima atestare.

muntean a. şi s.m. antrop. 1495 Dragomir Monthan Q.H. 188.

BDD-A1780 © 2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:08:14 UTC)

muscel, s.n. top. 1530 Stoyka de Muschczel Q.K. II 231; 1545 Kreytschun de Mosctsel Q.K. III 296.

muşat, a. „frumos” 1480 Q.K. III 582; 1488 antrop. Muschat Q.K. III 692; 1493 Muschad Q.K. III 719; 1500 Mussat de Rybnig Q.H. 271; Muschalÿ de argesch Q.H. 278; 1500 Muschat de Argesch Q.H. 281; 1500 Muschat de argesch Mussat de Argesch Q.H. 284; 1500 Mussat de Argesch Q.H. 294; 1500 Mussat de Rybnig Q.H. 297; 1503 Muschad de Rybnick Q.K. I 20; 1529 Muschat de Tersor Q.K. II 174; 1530 Muschat de Terschor Q.K. II 217; 1530 Muschat de Bussow Q.K. II 221; 1543 Mussath de Bergerescht Q.K. III 236; top. 1500 Stoyan de Muszatescht, Chrestian de Muszatescht Q.H. 276; 1500 Costa de Mussatest Q.H. 287; 1500 Dan de Muszatest Q.H. 290; 1500 Stoyan de Muszatesth Q.H. 292; 1500 Mustest Q.H. 309.

N

neag, a. 1488 antrop. Nagoy in monte Q.K. III 730. Prima atestare.

neam, s.n. antrop. 1500 Neym de Pÿtescht Q.H. 286; top. 1529 Boyka de Nemoest Q.K. II 172; 1529 Mayne de Nemuest, Dragomir de Nemoest Q.K. II 173; 1542 Radul de Nemuescht Q.K. III 196; 1542 Baille de Nemuescht, Wlad de Nemuescht Q.K. III 196; 1542 Mychul de Nemuescht, Mykul maiorem de Nemuescht Q.K. III 203; 1543 Kyrszte de Nemuescht Q.K. III 235; 1543 Mychal de Nemuescht Q.K. III 236. Prima atestare.

neamț, s.m. antrop. 1500 Nemzwl de Sernest Q.H. 278; 1500 Nemczwl de Argesch Q.H. 290; 1500 Nemczwl de Argesch Q.H. 293; 1500 Nenzwl Q.H. 298; 1503 Nemzul de Bussow Q.K. I 9; 1503 Nemzwl de bossow Q.K. I 9; 1503 Nemzul de Bussow Q.K. I 27; 1545 Nimszul de Zlatyna Q.K. III 303; top. 1545 Zawa de Nemtz Q.K. III 299.

negru, a. antrop. 1503 Radu Negru de Thorschor Q.K. I 4; 1503 Vassy Negru Q.K. I 4; 1503 Nigricea de Vasloy Q.K. I 19; 1503 Vassy Negra Q.K. I 36; 1503 Kyrka Negra de Thergowistia Q.K. I 47; 1503 Negrilla de Bossow Q.K. I 66, 67; 1503 Waszy Negru de Girgicz Q.K. I 67; 1503 Thoderan Negru Q.K. I 75; 1523 Gerge Negru Q.K. I 530; 1523 Negre Q.K. I 530; ; 1530 Negre Q.K. II 195; 1542 Negre Q.K. III 168; 1542 Martinus Negre Q.K. III 171; 1542 Potrw Negrw Bulgarus Q.K. III 188.

negură, s.f. 1500 negor de Domest Q.H. 274. Prima atestare.

nucă, s.f. top. 1500 baÿda de Nixora Q.H. 272.

O

ocnaș, s.m. antrop. 1503 Uknasch Q.K. I 10. Prima atestare.

olăcar, s.m. 1546 nuntius vulgo Olokayr Q.K. III 345. Prima atestare.

oltean, s.m. 1488 antrop. Potro olten, olden, Potro Olthen Q.K. IIII 704; 1493 Podor olten Q.K. III 720. Prima atestare.

BDD-A1780 © 2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:08:14 UTC)

opri, vb. antrop. 1500 Oppra de argesch Q.H. 275; 1500 Opra de Rÿps Q.H. 282; 1500 Opra de Compolong Q.H. 286; 1500 Opra de Pitest Q.H. 288; 1500 Opra de Rybnig Q.H. 290; 1500 Opra de Compolong Q.H. 292; 1501 Opra de Rybnig Q.H. 308; 1503 Opra de Bossow Q.K. I 5; 1503 Opra de Compolong Q.K. I 6, 9; 1503 Opra de Pitescht Q.K. I 10; 1503 Opra de Thorschor Q.K.I 12; 1503 Opra de Bossow Q.K. I 13; 1503 Opre de Pitest Q.K. I 14; 1503 Oprea de Bowwow Q.K. I 18; 1503 Opra de Rybnick Q.K. I 20; 1503 Opra de Vassloy Q.K. I 22; 1503 Opre de Bossow Q.K. I 25; 1503 Opra de Therschor Q.K. I 26; 1503 Opra de Pitest Q.K. I 35; 1506 Opra Q.H. 429; 1530 Oppra Q.K. II 222; 1530 Opra de Rybnick Q.K. II 224; 1530 Opra de Rybnick Q.K. II 227; 1530 Opra de Busso Q.K. II 227; 1530 Opra de Pytescht Q.K. II 230; 1530 Opre de Rybnick Q.K. II 231; 1532 Opra de Artgesch Q.K. II 232; 1535 Opra Poharnyck Q.K. II 418; 1536 Opre Q.K. II 448; 1536 Oprea gramaticul Q.K. II 462 etc. Prima atestare.

orăştean, s.m. (derivat din *orăşte* „pârloagă") 1503 Nadg Orystwan Q.K. I 1; 1503 Nagd Orystwan Q.K. I 2; 1503 Nadg Orystwan Q.K. I 4; 1503 Nadg Oristwan Q.K. I 6; 1503 Nadg Orystwan Q.K. I 15; 1503 Nadg Orystwan Q.K. I 22; 1503 Nadg Orystwan Q.K. I 34. Prima atestare.

osânză, s.f. Ztanschul Ozencz Q.K. III 191. Prima atestare.

P

paharnic, s.m. 1535 Dansul Poharnÿck Q.K. II 417; 1535 Opra Poharnyck Q.K. II 418; 1541 Gergio Poharnyk Q.K. III 109; 1542 dem parnÿck „paharnicului" Q.K. III 187; 1543 dem Kosta des poharn Q.K. III 232; 1545 Bartolomeus Poharnyk Petri wayw. Q.K. III 277; 1545 Kristien Poharnyck Q.K. III 338; 1546 Dombrawa Poharnic Q.K. III 340; 1546 Poharnyk Transalipinensi Q.K. III 348; etc.

pai, s.n. antrop. 1500 Paÿ de Argesch Q.H. 301; 1500 Pay de Argesch Q.H. 305. Prima atestare.

pană, s.f. antrop. 1543 Panna de Pitescht, Panna de Thergowÿssia Q.K. III 242; 1543 Panna de Pitescht Q.K. III 245; 1544 Pan de Pitest, Panna de thergowyssia Q.K. III 249; 1545 Penna de Pitest Q.K. III 305. Ultima formă dovedeşte că în momentul acela rostirea era încă diftongată: *peană*.

păcală, s.m. antrop. 1529 Nago Pocala Q.K. II 173; 1541 Petro Pokal Q.K. III 109. Prima atestare.

Păcălici, s.m. antrop. 1543 Ztoÿcka Pokalÿtsch, Pockalitsch Bulgarus Q.K. III 238; 1548 Potro Pokala Q.K. III 414. Prima atestare.

pădure, s.f. antrop. 1534 Padwre Lwgofoth Q.K. II 367; 1534 Padwere Lugofoth Q.K. II 368; 1537 Paduere Logofoth Q.K. II 519; 1538 Padwyre Lugofot Q.K. III 560.

păstor, s.m. 1488 Scharban pastor, Stoyan pastor, patsch Q.K. III 731; 1498 Manilla pastor, pastro, pastor patsch [„baci"]; 1526 Wantscha Pastor (de decimis agnellorum) Q.K. I 678; 1527 et Thwrde Pastori Q.K. II 489; 1547 pastor vendidit 14 haedes Q.K. III 30. Întrucât forma *pastor* este folosită doar în context cu *români*,

BDD-A1780 © 2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:08:14 UTC)

socotelile Braşovului şi Sibiului folosind termeni ca *batsch, custos sau berbecar*, credem că forma este indusă de românescul *păstor*. Forma latină reapare în însemnările Braşovului după trecerea la Reformă (1540) pentru a denumi preotul luteran.

pânză, s.f. 1534 pwnysz Q.K. II 481; 1543 ponza elen Q.K. III 142; 1543 ponzo pecies Q.K. III 245; 1544 ponyo Q.K. III 245; 1544 ponso, ponzo peciae Q.K. III 248; 1545 ponso Q.K. III 293; 1547 elen ponszo Q.K. III 375, 428; 1548 ponszo Q.K. III 532; 1550 ponzo, ponzw Q.K. III 589; antrop. 1543 Peter Ponso Bulgarus II 242. Termenul apare întotdeauna între alte textile; numele „bulgarului", locuitor al Şcheilor Braşovului, pare a fi o poreclă. Prima atestare.

pârcălab, s.m. 1503 Gyrtyyna Porlolab Q.K. I 3; 1503 Kyrkyna Porkolab Q.K. I 21; 1506 Stephanus porkolab Q.H. 443; 1507 Gergna porkolab Q.H. 468; 1507 Gergina porkolab Q.H. 469; 1533 Tatul Porcolab Q.K. I 248; 1534 Ztan Porkolab Q.K. II 348; 1534 Radicy Porlolab Q.K. II 372; 1538 Philippus Porkolab Q.K. II 509; 1538 Radycz Porkolab Q.K. II 556; 1538 Dansul Porkolab Q.K. II 578; 1539 Philippus Porkolab Q.K. II 601; 1539 Ztanschul Porcolab Q.K. II 603; 1539 Schukir Porkolab Q.K. II 629; 1541 Philippus Porcolab Q.K. III 105; 1545 Radicy Porklaub Q.K. III 291; 1546 Wlad porkolab Thergowystiensis Q.K. III 350; 1546 Dragomir Porkolab Q.K. III 352; 1546 Gerge Porkolab Q.K. III 355; 1546 Ztassul Porcolab Q.K. III 603[4] etc.

pârv, s.n. „primul născut" antrop. 1494 Purwul Wornÿck Q.H. 172; 1494 Parwç Wornick Q.H. 175; 1494 Purwul vornÿck Q.H. 176.

piatră, s.f. antrop. 1530 Stan Pyetra Q.K. II 221.

piele, s.f. antrop. 1542 Pieloe de Compolong Q.K. III 203; 1543 Peÿlea de Compolong Q.K. III 236, Peyle de Compolong Q.K. III 236.

pitar, s.m. 1506 Pitayr Q.H. 439; 1508 Stephan Pythar Q.H. 533; 1521 Q.K. Pitar Lörincz I 345; 1521 Pitayr Lörincz Q.K. I 346; 1521 Laurencio Pitar Q.K. I 361; 1530 Petro Pitaÿr Q.K. I 197; 1530 Petro Pÿtayr, Petra Pytayr Q.K. II 205; 1532 Joanni Pÿthayr Q.K. II 249; 1533 Petro Pytayr Q.K. II 311; 1536 Joanes Pitayr Q.K. II 356; 1534 Petro Pytar Q.K. II 373; 1534 Joanni Pytair Q.K. II 421; 1535 Petrum Pytair Q.K. II 424; 1535 Joannis Pytayr Q.K. II 421; 1536 Petro Pytar Q.K. II 451; 1537 Petro Pythayr Q.K. II 514; 1538 Petro Pythayr Q.K. II 562; 1538 Petro Pythayr Q.K. I 572; 1538 Joanni Pythayr Q.K. II 583; 1539 Joanni Pythayr Q.K. II 621; 1540 Petrus Pÿthayr, Petrus Pythayr Q.K. I 671; 1545 Johannes Pytayr Q.K. III 258, 259; 1546 Joannes Pythayr Q.K. III 343; 1546 Pÿthayr Q.K. III 349; 1548 Joanni Pythayr Q.K. III 441; 1548 Luca Pytayr Q.K. III 500.

piti, vb. top. 1500 Dantwl de Pitescht, Gergel de Pitescht Q.H. 270; 1503 Mychal de Pitescht Q.H. 273; 1500 Vlsan de Pitest, Vladislaw de Pyÿtescht, Demetrius de Pitescht, Myhayl de Pÿtescht Q.H. 274; 1500 Stroza de Pitescht Q.H. 277; 1503 Nago de Pitest Q.K. I 1; 1503 Pitest Q.K. I 3, 10, 14, 18, 24, 34, 35; 1529 Pytest Q.K. II 174,

[4] Denumirea de *porkolab* apare în Transilvania şi pentru funcţia administrativă. De aceea, au fost selectate doar numele boierilor proveniţi din Ţara Românească sau Moldova care aveau această funcţie.

BDD-A1780 © 2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:08:14 UTC)

1529 Pitest Q.K. II 175; 1530 Pÿtest Q.K. II 203; 1503 Pytest Q.K. II 204; 1530 Pittescht Q.K. II 218; 1530 Pitescht Q.K. II 223; 1530 Pytescht Q.K. II 230; 1532 Pytescht Q.K. II 267; 1532 Q.K. II 270; 1534 Pitest Q.K. II 388; 1534 Pÿtest Q.K. II 359, 360; 1542 Pitescht Q.K. III 185. Prima atestare.

plătică, s.f. 1503 philatica, cetes, carpo Q.K. I 64; 1542 cete, pletica Q.K. III 181; 1542 platica, cete, carpo Q.K. III 190; 1542 carpo, pletica Q.K. III 191; 1542 plattica, carpo Q.K. III 192; 1542 lucinorum, carpo, platica Q.K. III 214; 1543 platica Q.K. III 233. Cuvântul apare întotdeauna între alte nume de peşte. Prima atestare.

pleş, a. „pleşuv" antrop. 06 Plesa Koman Q.H. 434.

plop, s.m. top. 1545 Iwan de Poplen Q.K. III 296.

ploua, vb. top. 1503 Ploÿesch Q.H. 384. Prima atestare.

pod, s.n. top. 1545 swffran de Pothw Q.K. III 303.

poiană, s.f. top. 1497 1500 Mÿhal de Poÿnar Q.H. 273; 1500 Stoÿan de Ponar Q.H. 305; 1532 Polyan Q.K. II 238; 1542 Nagoy de Poynayr Q.K. III 188; 1542 Nago de Ponaÿre Q.K. III 242.

pojar, s.n. antrop. 1543 Balyin possor Q.K. III 237.

ponor, s.n. top. 1500 Ponayr Q.H. 249; 1500 Scherban de Ponar Q.H. 274; 1523 ex parte molendini in Ponaÿr Q.K. I 504; 1530 Nago de Ponyra Q.K. II 227; 1542 Nago de Ponayra Q.K. II 227

popă, s.m. 1494 Dyner desz Popa Q.K. III 725; 1500 Popa de Argesch Q.H. 270; 1500 Popa Schinke de Argesch Q.H. 271; 1503 popa von Roschaw Q.H. 388, 1503 Popa De Florescht Q.K. I 6; 1503 Popa Armenus de Thargovistia Q.K. I 59; 1504 popae Q.H. 414; 1504 knesium et popam Q.H. 415; 1504 popae de Stederdorf qui litteris eisdem datas scripsit Q.H. 416; 1507 fiulio opae Q.H. 466; 1507 popae de Stederdorff Q.H. 479; 1508 filius popae de stederdorff Q.H. 495; 1508 popa de Rosmark Q.K. I 122; 1509 popae de Resynar Q.H. 530; 1521 Grama filio popae Q.K. I 343; 1520 popae qui fuit in partibus Transalpinis Q.K. II 12; 1529 Radul Popeÿ Q.K. II 173; 1529 Ywan Alpopei, popa noster Q.K. II 174; 1530 Iwan alle poppei Q.K. II 220, 222; 1530 popa de Tersor Q.K. II 231; 1530 popa de Filipescht Q.K. II 235; 1530 popa Bulgarorum nostrorum Q.K. II 270; 1534 popae Q.K. II 345; 1534 cum popa nostro Q.K. II 369; 1534 popae Q.K. I 373; 1535 Petrus popa[5] Q.K. II 410; 1535 Petro Popae Q.K. II 418; 1536 Petro popae Bulgarorum Q.K. II 450; 1536 Petro popae nostrorum Q.K. II 460; 1537 popa Grama de Fogaras Q.K. II 508; 1537 Ywan al popae Q.K. II 510; 1537 Petro popae Q.K. II 513; 1537 Petro popae Q.K. II 535; 1538 Petro popa de Komana Q.K. II 574; 1538 Thomae filio popae nostri Q.K. II 578; 1538 popae Marco Q.K. II 594; 1539 popa Grama, popa Balachalis Q.K. II 633; 1539 filius popae nostri Q.K. II 622; 1539 popae nostri Q.K. II 620; 1539 popa noster Q.K. II 606; 1540 popa de Komana Q.K. II 675; 1541 Petro popae Q.K. II 104; 1541 Thoma popae nostro Q.K. III 107; 1541 cum

[5] Ne întrebăm dacă forma nu exprimă noţiunea de *protopop*, această etimologie populară fiind curentă în Transilvania. Un argument ar fi şi faptul că ea nu apare niciodată inversată, precum popa Grama, popa Bratul, popa Toma, popa Lupul etc.

BDD-A1780 © 2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:08:14 UTC)

popae Marco Q.K. III 110; 1542 Thoma Bulgarorum popae Q.K. III 171; 1542 popae Q.K. III 181; 1542 Poÿtro popae Bulgarus Q.K. III 208; 1543 Popa Barbul de Thohan Q.K. III 236; 1545 popae Q.K. III 271; 1545 Toma popa nostro Q.K. III 274; 1545 Popa Lupul de Bonest, Popa de Bregerest, Popa de Zaratt Q.K. III 294; 1546 Toma popa Bulgarorum Q.K. III 336; 1546 Thomae popae Q.K. III 341.

porc, s.m. top. 1496 Portschesht Q.H. 208; 1503 Kynda de Porcoreni Q.K. I 1, 17; 1506 Porschesch Q.H. 424; 1507 Porschesch Q.H. 455; 1509 Porschesch Q.H. 503; antrop. 1543 Ztoycka porkoletz Bulgarus Q.K. III 299.

portar, s.m. 1530 Radÿtsch frater portarii Q.K. II 273; 1534 Radÿcz Portayr Q.K. II 351, 359; 1534 Radycz Portayr Q.K. II 372; 1536 Radwl Portayr Q.K. II 445, 451; 1538 Radul portayr Q.K. II 548; 1541 Radytz Portayr Q.K. III 105; 1542 Radytsch Portayr Q.K. III 155; 1542 Radycz Porthayr Q.K. III 165; 1542 Radytsch Portayr, Radytsch Porthayr Q.K. III 174; 1542 Stroga portaÿr Q.K. III 185; 1542 portaÿer Q.K. III 214; 1545 Dragycs Portayr Q.K. III 257; 1542 Radÿcz Portyr, Radycz Porayr Q.K. III 259; 1542 Radÿcz Portayr Q.K. III 269; 1545 Porthayr Q.K. III 281; 1546 Gerge Porthayr Q.K. III 357; 1547 radycz Portayr Q.K. III 391.

postelnic, s.m. 1533 Dragomyr Postelnyck Q.K. II 317; 1534 Dragul Postelnÿck Q.K. II 347; 1534 Postelnÿck II 350; 1534 Stoycka Posteylmick Q.K. II 357; 1536 Pwrwl Postelnÿck Q.K. II 462, 464; 1538 Bayda Postelnyk Q.K. II 580, 581; 1542 Moldaviensis Postelnÿck KII 175; 1543 Ztoycka des Postyelnÿks Q.K. III 231; 1548 Demitro Postelnyck Q.K. III 431; 1548 Dumitro Postelnyk Q.K. III 431, 432, 434; 1548 Postelnyk Q.K. III 437.

poteră, s.f. top. 1545 Potre Ztoynest de Potheran Q.K. III 297. Prima atestare.

pribeag, a. şi s.m. 1546 causa vulgo der Prebeken Q.K. III 356; 1547 prÿbeck Q.K. III 392; 1547 boyarones profugos vulgo prebeck Q.K. III 398; 1548 ipsi Prebek Q.K. III 441, 442; 1549 Prybek Q.K. III 507; 1549 ipsi Prÿbeck, causa Prybeckorum Q.K. III 510; 1549 causa Prebecorum, ipsos Prybek Q.K. III 511; 1550 causa vulgo der Prÿbecken Q.K. III 541.

protovol, s.m. „iniţiator” 1542 Proto ffoÿl de Flotsch Q.K. III 204; 1542 Proto Wol de Breÿle Q.K. II 204; 1543 protoffoyl, Protowoÿl, Protowoyl de Braÿlle, Protofoÿl de Thergowÿszia Q.K. III 242; 1543 proto Woyl de Thergowyszia, proto Woÿl de Thergowÿszia Q.K. III 245; 1545 protofoÿl de Thergowistia Q.K. III 305[6].

prun, s.m. top. 1542 Radul de Prun Q.K. III 242.

pulă, s.f. antrop. Kyrste poila Bulgarus Q.K. III 194.

punte, s.f. antrop. 1529 Gerge Pwynte Q.K. II 172; 1529 Gerge Puynte Q.K. II 173; 1530 Gerge Poynte Q.K. II 218; 1530 Gerge Pontonya Q.K. II 220; 1530 gerge Ponte Q.K. II 222; 1530 Jörg Ponte Q.K. II 231. Prima atestare.

purcăreaţă, s.f. top. cca. 1500 Pürkarecz Q.K. III 1; 1503 Bwrkaerecz Q.K. I 85; 1504 Pürgkerecz Q.K. I 95; 1504 Purkeretz Q.K. I 82; 1504 Pürkerecz Q.K. I 86; 1505 Pwrkericz Q.K. I 99; 1506 Pürkerecz Q.K. I 104; 1507 Pürkerecz, Pürckerecz Q.K. I 115; 1508 Pukerecz Q.K. I 123; 1508 Pürkgercz, Pürkerencz

[6] Funcţia de protovol, mai rar întâlnită în documente şi necunoscută dicţionarelor limbii române, este totuşi menţionată.

BDD-A1780 © 2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:08:14 UTC)

Q.K. I 124; 1509 Pukerecz Q.K. I 132; 1509 Pürckerecz, Pürckeracz Q.K. I 133; 1511 Purkeretz Q.K. I 152; 1512 Purkerecz Q.K. I 160; 1513 Pokerecz, Purkerecz Q.K. I 168; 1522 Bwkerecz Q.K. I 468; 1523 Pukerecz Q.K. I 538; 1524 Pukerecz Q.K. I 583; 1529 Purkeretz Q.K. I 679; 1529 purkaretz Q.K. I 686; 1533 Pwrorecz, Purlorecz Q.K. II 472[7] etc. Prima atestare.

puşcar, s.m. antrop. 1542 Thodor Pusckayrul Q.K. III 91.

puță, s.f. antrop. 1497 Q.H. malefactorem videlicet Thoma Pwcza Q.H. 238; 1497 Thoma Putza Q.K. III 241.

puzderie, s.f. 1530 Pwzdrw Michal Q.K. II 609. Prima atestare.

R

răboj, s.n.[8] „chitanță, notă de plată” 1541 Rabÿsch, Rabess Q.K. III 186; 1542 Rabÿsz, Rabess, Rabÿss, Rabüss Q.K. III 187; 1543 Rabyss Q.K. III 220; 1543 Rabÿss, Rabÿsch, Rabyss, Rbysz Q.K. III 230; 1543 Rabyss, Rabÿsz, Rabysch Q.K. III 231; 1543 Rabysz, Rabÿsz, Rabÿss, Rabysch Q.K. III 232; 1545 Rabiss, Rabysch, Rabÿss Q.K. III 291; Rabÿsz, Rabiss, Rabÿss, Rabÿss, Rabÿsz Q.K. III 292; 1545 Rabiss, Rabÿss, Rabÿsz, Rabÿss, Rabÿsz Q.K. III 293; 1545 Rabÿss, Rabÿsz Q.K. III 295; 1546 Rabÿss, Rabiss, Rabÿsz Q.K. III 364; 1546 Rabwss, Rabys, Rabis Q.K. III 365; 1547 Rabÿscher Q.K. III 377; 1547 Rabÿss, Rabÿsz, Rabysz Q.K. I 425; 1549 Rabysz, Rabÿss Q.K. III 531. Prima atestare.

râmuriş, s.n. top. 1542 Baÿko de Romorisch Q.K. III 204. Prima atestare.

răşină, s.f. top. 1503 popae von Rwschanaw Q.H. 383; 1506 knesius de Roszinar Q.H. 429; 1509 Roscÿnar Q.H. 515; 1509 popae de Rosynar Q.H. 530.

râmnic, s.n. top. 1492 Rybna Q.H. 133; 1494 Rybnick Q.H. 170; 1500 Rybnig, RÿbnygQ.H. 270; Tatul de Rÿbnig Q.H. 271; 1500 Ywan de Rÿbnig, Bada de rÿbnig, Nagomir de Rÿbnig Q.H. 272; 1500 Rÿbyg, rygmÿg, Ribmick Q.H. 274; 1500 rÿbnÿg, rÿbnig Q.H. 274; 1500 Rybnik Q.H. 278; 1500 Bolowan de Rybnig,

[7] Satul fiind între posesiunile cetății Braşovului, numele localității apare foarte des în socotelile oraşului, dar cu unele forme corupte de scriere.

[8] Cuvântul apare doar în socotelile în limba germană ale Braşovului. Era folosit doar în relațiile comerciale cu românii din Țara Românească şi Moldova şi avea sensul de „chitanță”: „dem Moga ausz det therwyscj in namen des Bleschen waÿda ausy verlas des Herr des Richter ist ein Rabÿsch gegeben worden”, adică „lui Moga din Târgovişte i s-a dat în numele voivodului român un *rabÿsch* din porunca domnului jude (al Braşovului)”. Alte exemple: „am szonabent vor Thoma ist noch gelassen worden dem parnÿck aus Blesenland ausz befel des Hern Richter ein rabyss”, adică: „în sâmbăta [sărbătorii apostolului] Toma i s-a mai dat din ordinul judelui un răboj vornicului din Țara Românească”; „am Sonabent Circumcisioni ist Juga des Radul Weÿda seinem dÿner noc gelassen worden ein Rabÿss aus befel des Heren Richters fl. 10”, adică „în sâmbăta [dinaintea sărbătorii] Tăierea-Împrejur i s-a dat slujitorului lui Radu Vodă un răboj de 10 florini din ordinul domnului jude”; „ist dem piter Weaÿde noch gelassen worden ein Rabyss ausz vorlasz des herren Richters pro fl. 140”, adică: „I s-a dat lui Petru Vodă un răboj pentru 140 de florini din ordinul domnului jude”; „was ich hab gescÿckt von Rabÿscher in dy Moldaw und Bleschen Land, adică: „ce am trimis din răboaje în Moldova şi Țara Românească” etc.

BDD-A1780 © 2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:08:14 UTC)

Bogdan de Rÿbnig Q.H. 279; 1500 Rybnig, Rybnick Q.H. 280; 1500 Rybnick, Rygnyg, rÿbnig Q.H. 282; 1500 Rybnig, Rybnigk Q.H. 283; 1500 Rÿbnigk, Rybnigk, Rybnick Q.H. 284; 1500 Rybnick Q.H. 287; 1500 Iwan de Rybnygk, bwda de Rybnigk Q.H. 288; 1500 Rybnigk, Rybnicg, Rybnick, Rybnig Q.H. 289; 1500 Rybnig, Rybnigk, Rybnmigk Q.H. 290; 1500 rÿbnick Q.H. 292; 1500 Rybnigk, Rÿbnigk, Rybnikg, Rybnick Q.H. 295; 1500 Rybnig, Rynigk, rÿbnig Q.H. 296; 1500 Rybnig, Rybnik, Rÿbnigk, Rybnik, Rybnikg, Rybygk, rÿbnig Q.H. 299; 1500 Rybnyck, Rybnick Rybnikg Q.H. 300; 1500 Rybnigk, Rybnick, Rybniygk Q.H. 301; 1500 Rybnig Q.H. 305; 1503 Nagomir de Rybnick Q.K. I 2; 1503 Rybmick Q.K. I 13; 1503 Rybmick Q.K. I 17; 1503 Rybnick Q.K. I 20; 1530 Rymnick Q.K. II 224; 1542 Rimnik, Rimnic Q.K. III 185; 1542 Rybnig Q.K. III 187; 1542 Rÿmnick, Rÿmnÿck Q.K. III 192 etc.

rob, s.m. 1532 uno captivo vulgo Rob Q.K. II 263; 1532 servo nuncipio vulgo rob Q.K. II 244; 1538 uni nuncipio vulgo Robb Q.K. II 554. Cuvântul există şi în limba maghiară, fiind şi aici de origine slavă. Toate aceste forme se refereau la persoane originare din Țara Românească, în consecință se poate susține că provine în aceste texte din limba română. Prima atestare.

român, s.m. 1545 Cliga de Cschtutscha Romanus Q.K. III 305[9].

roşu, a. antrop. 1495 illius Roska malefactorius Q.H. 188; 1503 Nagzul Roscha de Compolong Q.K. I 10; 1503 Radul Roscha de Compolong Q.K. I 19; 1503 Waszy Roscha de Girgicz Q.K. I 59; 1503 Thudoran Roschka de Girgicz Q.K. I 61; 1529 Radul Roscha Q.K. II 173; 1530 Radul Roscho Q.K. II 173; top. 1542 Woÿko de Rosch Q.K. III 200; top. 1503 Radislaw de Rosch Q.K. I 14; 1503 voyka de Rosch Q.K. I 31; 1529 Manaylla de Rusch Q.K. II 174; 1543 Woÿckul de Rosch Q.K. III 237.

rus, s.m. antrop. 1522 Ywan Russ Q.K. II 410; 1529 Iwan Russul Bulgarus Q.K. II 174; 1529 Ztan Russul Bulgarus Q.K. II 174; 1542 Demitro Russul Bulgarus Q.K. III 192; 1542 Demitro Russul Bulgarus Q.K. III 193; 1542 Dimitrro Russul Bulgarus Q.K. III 197; 1542 Dimitro Russul Bulgarus Q.K. III 203; 1542 Dimitro Russul Bulgarus Q.K. III 204; 1545 Dimiter Rwssul Bulgarus Q.K. III 205, Dimiter Russul Q.K. III 204, 235; top. 1543 Radul de Russescht Q.K. III 236.

rută, s.f. antrop. 1538 rutha Logofoth Q.K. II 562. Prima atestare.

S

sac, s.n. 1538 pro uno yszak et 2 thanistra Q.K. II 564; 1545 sacum vulgo yssak Q.K. III 264.

sad, s.n. top. 1503 knesio de Zsadt Q.H. 493. Prima atestare.

sălaş, s.n. 1527-36 tuguriolum vulgo czalas Q.K. II 482; 1527-1536 czalas a tuguriolum Q.K. II 481. Cuvântul este în română de origine maghiară. Întrucât se

[9] Este singura folosire a cuvântului *romanus* în socotelile Braşovului (în care apar însă mai mulți *italus*, *polonus* etc.). Cu precizie acestui Gliga din Suceava i se atribuia numele de *romanus* fie în sensul său de „român", fie, mai puțin probabil – fiind un moldovean –, cu cel de „iobag, rumân".

BDD-A1780 © 2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:08:14 UTC)

referă la păstorii români am optat pentru a credita aici preluarea sa în socotelile Braşovului din limba română.

sălişte, s.f. top. 1496 Sallisthia Q.H. 207; 1507 Zelystye Q.H. 455; 1507 Zelystÿe 464; 1507 Zelaschtye Q.H. 466; 1507 Zelystye Q.H. 467; 1507 Zelysthÿe Q.H. 470.

sărat, a. top. 1543 Gun de Sarathul Q.K. III 240; 1545 Kyrko de Zarath Q.K. II 296; 1545 Kyrste de Zaratt Q.K. III 296; 1545 Popa de Zaratt Q.K. III 297; 1545 barbol de Zarathiel Q.K. III 300.

sărbătoare, s.f. antrop. 1539 Iwan Zarbatoyra Q.K. II 622; 1542 Zarbatoire Q.K. III 173; 1545 Iwan Zarbatoyre Q.K. III 275; Iwan Zarwathayer Q.K. III 296; 1546 Nicolai Sarbatoyre Q.K. III 359; Sarbatoyre Q.K. III 361.

sâmbătă, s.f. antrop. 1503 Sombotin de Girgicz Q.K. I 52; 1530 Sombathyn de Gergicz Q.K. II 224; 1543 Sombatha de Girgicz Q.K. III 243. Prima atestare.

sârb, s.m. antrop. 1480 Raduslab sirbul, sirbwll, serbwll Q.K. III 692; 1488 Radul Zerbul Q.K. III 731; 1488 Verhayr Zerb Q.K. III 730; 1488 Mychne zerbul Q.K. III 730; 1493 Raduslab serbul Q.K. III 719; 1494 Radul Zerbul, Stoyca Zerbul Q.K. III 740; 1498 Radul Zerbul Q.K. III 731; 1498 Stan serbul Q.K. III 762; 1503 Stoyka Syrbul Q.K. I 6, 21; Stoyka Syrbol Q.K. I 7, 23; 1503 Syrb de Bwsow Q.K. I 31; 1529 Dymytru Sirbul Q.K. II 173; 1529 Zerbul, Zyrbul de Tergoviste Q.K. II 174, 175; 1530 Dumitre Sirbul Q.K. II 215, 218; 1530 Sirbul, Sirbwl, Syrbul de Tergowischta Q.K. II 218; 1530 Syrbul Q.K. II 219; 1530 Sirbul, Syrbul, Serbul de Tergowyst Q.K. II 226; 1530 Syrbul de Thergouistia Q.K. I 228; 1530 Dimitre Cyrbul, Dymitre syrbul Q.K. II 227; 1530 Syrbul de Tergowischia Q.K. II 228; 1538 Stoyka Zyrbul Q.K. II 574; 1538 Ztan filius Zyrbul Q.K. II 577; 1538 Ztan fychor allu Zyrbul Q.K. II 579; 1541 Ztoyka Zyrbul Q.K. III 101; 1541 Ztan Zyrbul Q.K. III 109; 1543 Ürbul de Compolong Q.K. III 238; 1545 Radul Zyrbul Q.K. III 258; 1547 Syrbul Grecul Q.K. III 399.

scai, s.m. top. 1543 Scherb de Zkeÿen Q.K. III 337; 1543 Dan de Zkeÿen Q.K. III 235; 1545 Opra de Stÿen Q.K. II 297.

schelar, s.m. „vameş" antrop. 1503 Dragyss Skyler Q.K. I 55.

schelă, s.f. „punct vamal" top. 1543 Nago de Schÿlla Q.K. III 236; 1545 Radul de Schÿe Q.K. III 303. Prima atestare.

scoabă, s.f. 1522 scoba, pro candelis et scobis ad pretorium Q.K. I 410; 1543 antrop. Poytro Scobba Bulgarus Q.K. III 236. Prima atestare.

scump, a. 1548 Simon Zkompul Q.K. III 452; 1548 Simon Zkumpul Q.K. III 440; 1548 Simon Zkompol Q.K. III 441; 1548 Simonis Zkumpul Q.K. III 448; 1548 Simon Zkompul Q.K. III 449; 1548 Simone Zkompul Q.K. III 451; 1549 Simoni Zkompul Q.K. III 507; 1550 Simon Zkumpul Q.K. III 539.

seu, s.n. 1543 sevum Q.K. III 233. Forma arată o evidentă contaminare între lat. *sebum* şi rom. *seu*. Ar mai putea fi doar o latinizare, nu rareori practicată în însemnările braşovene şi sibiene, a unei forme româneşti; vezi: *boiarones, boiaronissa, pribeckorum* etc. Prima atestare.

BDD-A1780 © 2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:08:14 UTC)

sfadă, s.f. antrop. 1545 Mathe Sfadÿ de Thatruss Q.K. III 303.

sfeclă, s.f. 1534 magnis rapis Transalpinis [...] flacice[10] vero zwyckle Q.K. II 340. Prima atestare.

sită, s.f. antrop. 1529 Sofron Sytta B., Vassy Sytta Bulgarus Q.K. II 173; 1530 Vasy Sytta Bulgarus Q.K. II 216; 1530 Vassy Sitta Bulgarus Q.K. II 218; 1530 Vassy sytta B., Vassy Sitta Bulgarus Q.K. II 229; 1530 Wassy Zyta Bulgarus Q.K. II 299; 1537 Vassy Zytta Bulgarus Q.K. II 501; 1542 Wassy Sÿtta Bulgarus Q.K. III 191. Prima atestare.

slad, s.m. 1542 Zlad de Buckurescht Q.K. III 198; 1542 Zlad de Korniczel Q.K. III 205. Prima atestare.

slatină, s.f. top. 1492 exploratori fuit in Slatina Q.H. 132; 1494 Schlatina Q.H. 172; 1495 Q.H. Slatinam Q.H. 209; 1500 bolle de Slatina Q.H. 275; 1500 Gergil de Slatina Q.H. 280; 1500 Marin de Slatina, Ywan de Slatina Q.H. 298; 1500 Dragomir de Slatina Q.H. 305; 1503 Bayda de Slatina Q.K. I 8; 1503 Petro de Slatina Q.K. I 12; 1503 Koyca de Slatina Q.K. I 14; 1503 Thudor de Slatina Q.K. I 17; 1503 Slatna Q.K. I 23, 24, 26; 1530 Schokorli de Slatina Q.K. II 217; 1542 Iwan de Zlatyora, Nago de Zlatyora Q.K. III 208.

slănic, s.n. 1542 Dragomir de Zlenik Q.K. III 204.

sobol, s.m. 1530 pelles sobolyn Q.K. II 230.

spătar, s.m. 1504 Radul spataÿerum Q.H. 415; 1504 Radul spataÿerinum Q.H. 433; 1530 Dragomyr Spatayr Q.K. II 212; 1534 Dragomir Zpatayr Q.K. II 350; 1534 Dragÿcz Spatayr Q.K. II 353; 1534 Dragycz spatayr Paschydie Q.K. II 372; 1534 Dragÿcz Spatayr Q.K. II 533; 1539 ipsius Zpathayr Transalpinus Q.K. II 611; 1539 Dragÿcz Zpathaÿr Q.K. II 621; 1539 Dragycz Zpathayr Q.K. II 622; 1541 Ztroya Zpatayr Q.K. II 135; 1542 Dragycz Zpatayr Q.K. III 103; 1542 Dragicz spotaÿer, Dragicz iszpatyer Q.K. III 186; 1542 Dragÿcz Zspathayr Q.K. III 191; 1542 Dragytsch Zpatayr Q.K. III 193; 1543 dem Zpataÿr Q.K. III 231; 1543 Ztroÿaspataÿer Wlad Ztragga Zpatayer Q.K. III 232; 1545 Ztroya Zpathayr Q.K. III 259; 1545 Dragycz Zpathaÿr Q.K. III 265; 1545 Radul Zpathaÿr Q.K. III 274; 1545 Zpathayr Q.K. III 279; 1546 Dragÿtsch Zpatayr, Barbul Zpathayr Q.K. III 351; 1546 Dradycz Spatayr Q.K. III 372; 1549 Zpathayr Q.K. III 540.

stafidă, s.f. 1535 pro staphidis Q.K. II 421; 1536 pro staphidis Q.K. II 446. Credem că aici avem înregistrată forma românească, în restul textului apărând forma preluată din greacă *astaphidis*. Prima atestare.

stană, s.f. (1509 Stanisor Q.H. 513; 1509 Stan Q.H. 518; 1509 Stanissor Q.H. 536; 1509 Stanisor Q.H. 539; 1509 stenissor Q.H. 514; 1509 Stenischor Q.H. 515. Prima atestare.

sterp, a. 1535 sterpae Q.K. II 482; 1535 oves cum lacte et [...] sterpae Q.K. II 489; 1542 iuveni pastori qui iuvit custodire oves sterilae vulgo sterpae Q.K. III 68. Prima atestare.

[10] Pentru *valachice*.

BDD-A1780 © 2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:08:14 UTC)

strajă, s.f. 1500 Straza de Pitescht Q.H. 277; 1500 Straza de Pytescht Q.H. 286; 1500 Strazza de Pitescht Q.H. 288; 1500 Stresa de Pitescht Q.H. 290; 1503 ipsi Scheptilicz et Poyle, qui Ztrassan Petri wayw. tuerunt Q.K. III 107; 1541 Ztraza Moldaviensis Q.K. III 103; Ztrassa Q.K. III 107; 1542 antrop. Ztrescha de Compolong Q.K. III 201.

strămătură, s.f. 1529 stramatura peciae, extremitate panni Q.K. II 172; 1530 stramatur, extremitates panorum Q.K. II 217; 1530 stramatur 220, 222, 225, 230; 1530 stramatur Q.K. II 229; 1543 Ztramatur stück Q.K. III 141; 1543 stramatur stück Q.K. III 142; ztramatur, Stück stramatur Q.K. III 143; 1543 ztramatur Q.K. III 145; 1544 Stÿck Ztramatur Q.K. III 147; 1544 ztramatur Q.K. III 245; 1544 ztramatur Q.K. III 248; 1545 Ztramatur Q.K. III 305; 1546 stramatur Q.K. III 367; 1546 ztramatur Q.K. III 389; 1546 ztramatur Q.K. III 477 1546-8 Ztramatur Q.K. III 371; 1547 Ztramatur, stramatur Q.K. III 374, 428; 1548 stramatur Q.K. III 377; 1549 stramatur Q.K. III 380 etc. Forma *strămătură* este dublată de expresii latine precum 1529 extremitates panni Q.K. II 172; 1543 extremitates panni Q.K. III 1543; 1544 extremitates panni Q.K. III 248. *Strămătura* era întotdeauna adusă de persoane care veneau din Țara Românească, cuvântul fiind intercalat aproape totdeauna în liste de textile. Sensul pe care îl putem desprinde din texte, neînregistrat de dicționarele limbii române, este de „țesătură lungă şi îngustă cu franjuri"; unitățile de măsură sunt, precum în cazul pânzei, cotul, şchioapa şi, mult mai rar, perechea. Prezența masivă a acestui cuvânt în textele braşovene ne obligă să refacem arhitectura familiei de cuvinte *întrema, destrăma*, introducând în centrul ei forma *strămătură*, având etimon lat. *extrematura*. Prima atestare.

striga, vb. 1543 Beltsche de Ztriguescht Q.K. III 239.

sucală, s.f. antrop. 1547 ipsi Sukull Q.K. III 429, 441.

sus, adv. 1503 Buda de Suschlanest Q.K. I 2; 1503 buda de Suslanest Q.K. I, 10; 1503 Buda de Suslanest Q.K. I 13; 1503 Buda de Susslanest Q.K. I 18. Prima atestare.

Ş

şalău, s.m. 1541 schalow, schallow Q.K. III 113; 1542 carpo. Schalow; schallow Q.K. III 193. Cuvântul apare în liste de diferite tipuri de peşte aduse din Țara Românească. Prima atestare.

şarpe, s.m. antrop. 1526 Scharpe Q.K. III 28.

şchiop, a. antrop. 1503 Stan Schopol Q.K. I 3.

ş**eptilici,** s.m**.** antrop. 1541 Scheptÿlicz et Boyle Q.K. III 107.

şerb, s.m. 1494 Antiqus Scerban de Kynen Q.H. 164; 1496 Scherban de Kÿnen Q.H. 216; 1500 Scherb de Borescht Q.H. 273; 1500 scherban de Ponar Q.H. 274; 1500 Scherban de Pitescht, Scherban de Argesch Q.H. 275; Scherban de Argesch Q.H. 278; 1500 Sherb de Argesch Q.H. 280; 1500 Sceb Q.H. 282; Scerb de Argesch Q.H. 289; 1500 Scherb de Argesch Q.H. 290; 1500 Scherb de Argesch Q.H. 304; 1503 Scherb Bulgarus Q.K. I 8; 1503 Scherb de Compolong Q.K. I 27;

BDD-A1780 © 2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:08:14 UTC)

1503 Nayne Scherb de Thorschor Q.K. I 67; 1529 Scherb de Tersor Q.K. II 173; 1529 Serban de Albest, Serba nde Bukurest Q.K. II 175; 1530 Scherban de Bukorescht Q.K. II 219; 1530 Scherban de Buckerescht Q.K. II 223; 1530 Scherbul Q.K. II 226; 1530 Scherban de Buckorescht Q.K. II 227; 1530 Scherban de Rymnick Q.K. II 231; 1532 Scherban Wornÿck Q.K. II 263; 1534 Scherban Wornyck Q.K. II 348; 1542 Scherban de Bwssaw Q.K. III 201; 1542 Scherban de Rimnick, Scherban de Bayla Q.K. III 204; 1542 Scherb de Compolong, Scherban de Albescht Q.K. III 205; 1543Scherb de Bergescht, Scherb de Thyllasse, Scherb de Zleÿen, Scherbol Bulgarus Q.K. III 237.

şetrar, s.m. 1533 Vanche Shattrarull Q.K. II 314; 1542 ipsi Schataren Q.K. III 176; 1545 Schatrayr Q.K. III 266; 1545 Dragota schatrayr, Schattrayr Q.K. III 267.

şofran, s.m. antrop. 1529 Vassy sofran Bulgarus Q.K. II 173; Ztan Soffran Bulgarus Q.K. II 174; 1530 Stan Schaffran Q.K. II 221; 1541 Waszy Sofran Bulgarus Q.K. III 115; 1542 Radul Saffran B., Wassÿ saffran B., Radul Schafran Bulgarus Q.K. III 192; 1542 Voessÿ Schaffran Bulgarus Q.K. III 200; Radul Ssaffram B., Vassy ssaffram Bulgarus Q.K. III 204; 1542 Ztan saffran B., Radul saffran Bulgarus Q.K. III 215; 1543 Kalyin Saffran Q.K. III 237.

şogor, s.m. antrop. 1488 Sogran, Sogaran pastor Q.K. III 731; 1529 Zogoran, Zoron, Zwgoron Q.K. II 174; 1530 Zogoran Q.K. II 216; 1530 Sogoran Q.K. II 220; 1540 Zogoran Q.K. II 685. Prima atestare.

şpan, s.m. antrop. 1542 Spanÿlle de Rucka Q.K. II 208; 1542 Spanylle de Rucka Q.K. III 215; 1543 Spanÿlle de Rucka Q.K. III 237; 1543 Spanylle de Rucka Q.K. III 243.

ştirb, a. 1494 quodam Valacho de Stÿrbicz Q.H. 166.

şubă, s.f. 1495 pro unam schubam sabelnam Q.H. 191; 1507 una suba vulpina Q.H. 492; 1521 Schuba seu subductura Q.K. I 358; 1527-36 suba Q.K. II 483; 1532 suba Q.K. II 255; 1532 schuba Q.K. II 258; 1534 zibelinae Schubae Q.K. IK, 376.

şucheat, a. antrop. 1530 Stan Schuckete Q.K. II 223; 1530 Stan Schuckete Q.K. II 224; 1530 Stan Schukek Q.K. II 226; 1530 Stan Schukete Q.K. II 227; 1530 Stan schuckete Q.K. II 228; 1530 Stan schukete Q.K. II 227. Prima atestare.

T

tafta, s.f. 1500 taffata Q.H. 274; 1500 taffatam Q.H. 285; 1500 taffata Q.H. 306; 1500 thaffota Q.H. 311; 1501 thaffoth Q.H. 314; 1503 taffota Q.K. I 38; 1503 taffoti pecies Q.K. I 41; 1504 taffath Q.H. 315; 1504 taffatha Q.H. 320; 1505 thaffota Q.H. 316; 1508 thaffota, taffotha Q.H. 330; 1504 taffota Q.H. 322; 1504 taffotha Q.H. 323; 1508 taffota Q.H. 327; 1509 taffotha, thaffat Q.H. 337; 1530 taffyta Q.K. II 233; 1531 taffotae pecies Q.K. II 373; 1531 taffotae Q.K. II 375; 1534 taffetae Q.K. II 376; 1535 taffotae Q.K. II 428; 1538 rubrae taffotae Q.K. II 591; 1539 taffotae Q.K. II 589; 1544 taffet de Eln Q.K. III 244. Prima atestare.

BDD-A1780 © 2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:08:14 UTC)

tăcea, vb. 1529 cum tace non possumus „cu [formula] `taci!` nu putem [accepta]”. Forma verbală ne indică o influență sau chiar preluare a imperativului românesc.

tălmaci, s.m. 1545 Abraham Thalmatcsh Q.K. III 276. Persoana este traducător al lui Petru Rareș. Cuvântul germ. *dolmatsch* a intrat în maghiară sub forma *talmács*. Credem că avem de a face cu o formă intrată deja în limba română, care întovărășea individul împreună cu calitatea sa socială vezi *logofăt*, *portar*, *pitar*, *vistier* etc.

tâmp, a. antrop. 1542 Dimiter thympe Q.K. III 209.

târg, s.n. 1503 Philip de Thorschor Q.K. I 1; 1503 Radul de Thorschor Q.K. I 3; 1503 Thorschor Q.K. I 4, 5, 6, 7, 9, 11, 15, 21, 24, 35, 63, 69; 1520 Dobre deTorschor, Dobre de Tersor Q.K. I 171; 1520 Dobre de Tersor, Buda de Terschor Q.K. II 174; 1520 Basa de Tersor, Ywan de Tersor Q.K. II 174; 1530 Tyrsor Q.K. II 191, 202; 1530 Muschat de Terschor, Demitre de Terschor, Mayne de Terschor Q.K. I 217; 1530 Stan de Tersco, Kalsche deTerschor Q.K. II 221; 1530 Mayne de Tersor, Todoran de Tersor, Koydre de Tersor Q.K. II 228 etc. Indiferent dacă etimologia toponimului *Târşor* vine de la o rădăcină comună cu cea care a dat numele săsesc al Branului (*Thorzburg*) sau de la *târg*, încă de pe la 1503 s-a produs apropierea pronunției sau (în cazul celei de a doua explicații) o etimologie populară de la *târg*.

teiș, s.n. top. 1529 Bratul de Teyschayn Q.K. II 172; 1529 Nag de Teyschayn, Mayne de Teyschayn, Nagoe de Teyschan Q.K. II 179; 1530 nag de Tyschayn Q.K. II 231; 1542 balye de Tytschein Q.K. III 203; 1543 Scherban de Tÿtschein Q.K. III 237.

teleagă, s.f. antrop. 1542 Radwl thÿlega Bulgarus Q.K. III 297. Prima atestare.

temelt, s.n. „telemea” 1504 temmelt twrolt Q.K. I 85; 1504 temmelt Q.K. I 88; 1504 temmelt twrrult Q.K. I 90; 1505 temmelt thwrult Q.K. I 100; 1506 temelt twrolt Q.K. I 111; 1511 temmel twrolt Q.K. I 157; 1512 temelt thwrult Q.K. I 161; 1513 temmel thwrult Q.K. I 171; 1520 pro uno Themmelt Thwro Q.K. II 152; 1522 temmelt thwrult Q.K. I I 461; 1522 uno fuollis vulgo temmel Q.K. I 467; 1522 temmel thwrolt Q.K. I I 470; 1527-36 caseo temmel Q.K. II 480; 1527-37 temmel, temmelt sive caseo Q.K. II 482; 1529 pro uno themelt thwro Q.K. II 152; 1541 tjemmelt thuro Q.K. III 64; 1542 temmelli thwrolt Q.K. III 179; 1548 themelt Q.K. III 485. Termenul apare întotdeauna pentru denumirea unui sortiment de brânză. Credem că trebuie pus în relație cu *telemea*. Prima atestare.

tilișcă, s.f. top. 1492 Teliscke Q.H. 132; 1494 Thaliczka Q.H. 182; 1496 Thaliczka Q.H. 207; 1497 Teliczka Q.H. 234; 1506 Thelyczka Q.H. 423; 1508 Ziraw knesus de Thelyczka Q.H. 492. Prima atestare.

traistă, s.f. 1504 pro uno sacco taÿster Q.K. I 90; 1505 taÿstar Q.K. I 97; 1512 taystar Q.K. I 163; 1513 uaÿster Q.K. I 170; 1520 tayster 251; 1521 pro duobus saccis ad illud et teÿster Q.K. I 354; 1522 taÿstar Q.K. I 453; 1522 taÿster Q.K. I 462; 1534 tanister Q.K. II 370; 1538 thanistra Q.K. II 552; 1538 pro uno yszak et 2 thanistra Q.K. II 564; 1538 tanistris Q.K. II 572; 1538 thanistris Q.K. II

BDD-A1780 © 2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:08:14 UTC)

607; 1542 saccus vulgo thanistra Q.K. III 158; 1542 pro 5 saccis et 2 thanistra Q.K. III 180; 1545 tanyster Q.K. III 305; 1546 thanÿstra Q.K. III 371; 1547 in 1 thanistro Q.K. III 388; antrop. 1488 Stansul taystra Q.K. III 731; 1489 Stanswl taÿstaÿer Bulgarus Q.K. III 737; 1498 Stansul tanystra Bulgarus Q.K. III. 731.

trântor, s.m. 1530 antrop. Trynter de Berlad Q.K. II 231. Prima atestare.

trif, s.m. antrop. Trifful de Terschor Q.K. II 223.

turc, s.m. antrop. 1480 Mykul trkul, twrkwl, thwrckul, thwrkwl Q.K. III 682; 1484 Mykul Turkvl, Turchul Q.K. III 692; 1488 Stansul Torka Q.K. III 731; 1491 Mikul turkul Q.K. III 709; 1493 Mikwl twrkwl, twrckwl Q.K. III 719; 1503 Petre Turkul de Girgicz Q.K. I 62[11] etc.

Ț

țăruş, s.n. antrop. 1539-46 Stephano Zeurscheÿ Q.K. II 640; 1535 Stephano Zewrcze Q.K. II 494; 1535 Stepaho Eewrtsche Q.K. II 411; 1535 Stepano Zewrtse Q.K. II 452; 1537 Stephano Zewrsche Q.K. II 510; 1538 Sewrecze Q.K. II 324; 1538 Stephanus Sewrsche Q.K. II 563; 1475-7 Zarusche Q.K. III 794.

țeapă, s.f. antrop. 1545 Tzeppa de Albest Q.K. III 304.

țigan, s.m. 1509 cuidam Walacho, Czÿgan vocato Q.H. 515. Forma *cyganui, cyganorum* etc. – menită să denumească apartenența la etnia rromă – este frecvent folosită în socotelile Braşovului şi Sibiului. Formele nu au fost luate în considerare întrucât puteau să provină atât din română, cât şi din maghiară. În acest caz avem însă de-a face cu supranumele unui român.

țintă, s.f. antrop. 1546 Czynte Armasch Q.K. III 344.

U

uliță, s.f. antrop. Vlicze de Flotsch Q.K. III 201.

urdă, s.f. 1526 pro uno folli vulgo orda Q.K. I 601; 1527-36 urda Q.K. II 482; 1535 uteri vrda Q.K. II 477; 1538 urda Q.K. III 27, vrda Q.K. III 28; 1538-47 Q.K. III 155; 1541 vrda Q.K. III 27; 1541 ordayr, vrda Q.K. III 28; 1542 vrda Q.K. III 69; 1544 urdin Q.K. III 29; 1545 urda Q.K. III 29; 1546 urda Q.K. III 33; 1547 urda Q.K. III 30. Prima atestare.

urla, vb. antrop. 1503 Kosta Urla de Thergovistia Q.K. I 72; top. 1545 Ztan de Vrlatz Q.K. III 299. Prima atestare.

urs, s.m. antrop. 1484 Vrsul, Vrsel Q.K. III 748; 1500 Orsza de Campolong Q.H. 274; 1526 Vrsol Q.K. II 17; 1528 Vrsol Q.K. II 17; 1542 Thuderan Urszeszko Q.K. III 187; 1542 Thwdoran Vrssessko Q.K. III 188; 1542 Orssack Gergel

[11] Este ciudat că supranumele *Turcul* încetează să apară în momentul în care țările române realizează un contact mai apropiat cu turcii: termenul era, probabil, o denumire care concura pe *Rusul, Sârbul, Grecul* etc. pentru a denumi pe cineva provenit din sudul Dunării, înglobat în Imperiul Otoman.

BDD-A1780 © 2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:08:14 UTC)

Bulgarus Q.K. III 190; 1543 Thuderan Orszescku de Thurck Q.K. III 237; 1544 Thoduran Orszeszku Q.K. III 249; 1545 Thuderanun Oerszeszkw Q.K. III 291; 1545 thudoran Orszesskw Q.K. III 292; 1545 Vrszul de Thwrksor Q.K. III 304.

uşer, s.m.: antrop. 1543 Dima ffuscher Q.K. III 231; 1545 Vsther Q.K. III 275. Prima atestare.

uşor, a. antrop. 1543 Vschor de Braÿlle Q.K. III 243. Prima atestare.

V

vale, s.f. top. 1494 walÿa Q.H. 183; 1506 Walya Q.H. 423; 1507 Vaÿlia Q.H. 453; 1507 Valÿa presentavit per knesium Q.H. 455.

vameş, s.m. 1541 Petro Vameschul Q.K. III 107.

Vavilon, antrop. 1542 Wawylon de Pitescht Q.K. III 210.

vătaf, s.m. 1503 Watacha de Telleschyn Q.K. I 4; 1523 Radul Watagh Q.K. I 532; 1538 Vatach Q.K. II 586; 1538 Vatach Q.K. II 587; 1538 Watach Q.K. II 589; 1538 Watach Q.K. II 590; 1538 ipsi Watach III 596; 1538 ipsi Vatach Q.K. II 597; 1540 Watach Mathaeus Q.K. II 662; 1541 Wyska watach Q.K. III 108; 1542 Danschul Wathach, Danschul Wathach Q.K. III 154; 1542 Danschul Watach Q.K. III 157; 1542 Watacj Q.K. III 176; 1543 Brassa Watach Q.K. III 232; 1543 Ztoyka Watach Q.K. III 242; 1543 Watachul de Compolong Q.K. III 243; 1544 Watach Q.K. II 657; 1545 Watach Q.K. III 658; 1545 Watach, Watach in Marzynen, ad Balan Watachum Q.K. III 273; 1546 Kazan Watach Q.K. III 359 etc.

veneţie, s.f. top. 1534 Solomoni bolyaroni de Venecye Q.K. II 556; 1538 Solomoni de Veneczye Q.K. II 548; 1538 Solomoni de Venecye Q.K. II 551; 1538 Solomonis de Venecye Q.K. II 554; 1538 voyaroni de Venecye Q.K. II 556; 1538 Solomonis de Veneczye Q.K. II 594.

viclean, a. antrop. 1545 Kozte hytlen Q.K. IIII, 281; 1545 Ztoycka Hytlen Q.K. III 335; 1546 Koste Hÿtlen Q.K. III 350, 1546 Koste Hytlenul Q.K. II 362. Cuvântul, de origine maghiară, întovărăşeşte ca supranume sau poreclă numele unor români.

vidră, s.f. 1500 wydra vulgo otter Q.H. 276, 1500 vidra vulgo otter Q.H. 279; 1500 widra Q.H. 288; 1501 Mihaelis de Kynen exportavit widra Q.H. 308. Prima atestare.

vistier, vistiernic, s.m. 1497 cuidam Alb viscierio voivodae Transalpinensis Q.H. 245; 1500 Albu wÿsstÿer Q.H. 379; 1503 Albul Wystyer Q.H. 381; 1504 wyzteer Q.H. 417; 1507 Alb Wyzthÿer Q.H. 473; 1508 Alb Wysthyer Q.H. 536; 1523 Anscha Wÿzthÿer Q.K. I 528; 1524 Amscha Wyzthÿer Q.K. I 5328; 1533 Westyer Q.K. II 309; 1533 Tryffa Vistyer, Ztan Wistyer Q.K. II 310, 1534 Wyster Q.K. II 347; 1538 Gawrillae Wysternyk Moldaviensis Q.K. II 577; 1538 Gavril wysternyk Q.K. II 579; 1538 Moniele Wysternyk Transalpinensis Q.K. II 581; 1539 Wdryste Wyzter Q.K. II 623; 1541 Mastylle Wyzteer Q.K. III 105; 1541 Ztoyka Wÿzteer Q.K. II 109; 1542 Woykul Wÿzteer Q.K. III 193; 1543 ffÿsztscher Q.K. III 231; 1543 Vdriste fÿszter Q.K. III 232; 1545 Wdryst Wyztheer Q.K. III 265; 1546 fÿstyr Q.K. III 365; 1547 Mÿhay fÿstÿr Q.K. III 425; 1548 Gerge Wÿzter Q.K. III 433; 1550 Demitro Wysteer, Wysteer Thudor Q.K. III 540.

BDD-A1780 © 2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:08:14 UTC)

viteaz, a. 1542 Vitez de Flotsch Q.K. III 210.

vlădic, s.m. 1523 Wladicko Q.K. II 503; 1543 Radul des Wladick sein Diener Q.K. III 242.

voinic, a. şi s.m. antrop. 1545 Woÿnicka de Wasslo Q.K. III 304.

voievodici, s.m. „fiul voievodului" 1534 woywodycz venit ad dominum gubernatorem Q.K. II 360. Prima atestare.

vornic, s.m. 1494 Purwul Wornÿck Q.H. 172; 1494 Parnwul Wornÿck Q.H. 174; 1494 Parwul Wornick Q.H. 175; 1520 Galith Wdwornicngk Q.K. I 277; 1523 boyaroni Czybin Wornick Q.K. I 509; 1526 Wornicka Jacub Q.K. I 686; 1530 Scherban Wornÿck Q.K. II 263; 1532 Scherban Wornick Q.K. II 280; 1534 Sorban Wornÿck Q.K. II 348; 1534 Dara Wornyk Q.K. II 349; 1535 Dragytsch Dwornyck Q.K. II 401; 1537 Tatul Dwornÿck Q.K. II 533; 1538 Tatul Wornyk Q.K. II 589; 1539 magno Dwornÿk Q.K. II 620 1542 den grossen fornÿck Q.K. III 187; 1543 Ffornÿck Ztaÿckul Q.K. III 231; 1543 Ztoycka wornickol Q.K. II 233; 1546 Wornÿck Q.K. III 349; 1546 wornyk Q.K. III 351; 1547 Wintilla Wornÿk Q.K. III 393; 1547 Radul Wornykul Q.K. III 402; 1547 Barbul Wornÿk, barbul Wornyk Q.K. III 403; 1548 Wentilla Wornyk Q.K. III 435; 1548 Quidam Wornyck Moldaviensis Q.K. III 448.

vraci, s.m. antrop. 1536 Radul Wratsch Q.K. III 271; 1541 Radul Wratsch Q.K. III 105; 1541 Radul Wratsch Q.K. III 106; 1542 Radul Wratsch Q.K. III 170; 1545 Radul wratsch, Radul Wracz Q.K. III 256; 1544 Radul Wratsch Q.K. III 248. Prima atestare.

Z

zăbală, s.f. 1545 Zabala misso ad Nicopolum Q.K. III 273.

LEXIQUE ROUMAIN DANS DES DOCUMENTS TRANSYLVAINS. LES COMPTES DES VILLES DE BRAŞOV ET DE SIBIU
(Résumé)

Notre démarche se propose un inventaire de lexique roumain des documents édités en Transylvanie dans la première moitié de XVIe siécle.

Universitatea „1 Decembrie 1918"
Facultatea de Litere şi Istorie
Alba Iulia, str. N. Iorga, 11-13

BDD-A1780 © 2008 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.169 (2026-11-07 03:08:14 UTC)